

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Ch. F.**, zastoupen JUDr. Janem Juračkou, advokátem se sídlem Tovární 7, Znojmo, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2008, č. j. JMK 44834/2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 4. 2009, č. j. 57 Ca 38/2008 - 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, jímž byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o přestupcích“), neboť porušil ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Uvedeného přestupku se stěžovatel dopustil tím, že dne 23. 5. 2007 v 7.28 hod. na silnici II. třídy č. 408, km 66,09, u areálu firmy Pegas, k. ú. Přímětice, Znojmo, jako řidič osobního motorového vozidla tovární značky VW Golf, registrační značky XY, mezinárodní značky „D“, počal odbočovat vlevo v době, kdy již byl předjížděn osobním motorovým vozidlem tovární značky Renault Mégane, registrační značky XY, řidiče F., kterého tímto ohrozil. Následně

došlo ke střetu obou vozidel se škodou zřejmě přesahující 50 000 Kč. Za uvedený přestupek byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 2500 Kč, jakož i povinnost nahradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč, a to do 3 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného a správního orgánu I. stupně a s poukazem na důkazy provedené v rámci prvoinstančního správního řízení konstatoval, že bylo bez důvodných pochybností prokázáno, že se stěžovatel dopustil přestupku ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu. K námitkám stěžovatele, že správní orgány neprovedly všechny jím navrhované důkazy, když zejména nevyslechly další svědky a nevyhověly jeho návrhu na zpracování revizního znaleckého posudku, soud uvedl, že v daném případě nebylo třeba takové důkazy provádět. Rozhodující bylo zjištění, zda stěžovatel počal odbočovat v době, kdy byl již předjížděn druhým účastníkem předmětné dopravní nehody, či nikoliv. Zejména s ohledem k jednoznačnému vyznění znaleckého posudku v této otázce by provedení dalších stěžovatelem navrhovaných důkazů nepochybně nemohlo vést k jinému závěru, než k jakému dospěly správní orgány.

Stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje na důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozsudek krajského soudu je dle jeho mínění stižen nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a dále též vadou řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. stěžovatel namítá, že správní orgány, a posléze i krajský soud, nesprávně posoudily otázku jeho odpovědnosti za výše uvedený přestupek. V této souvislosti připomíná, že správní orgán I. stupně nejprve zahájil řízení s druhým účastníkem dopravní nehody, řidičem F. Toto prvotní posouzení věci plně odpovídalo výpovědím stěžovatele i ostatním provedeným důkazům, zejména výpovědi svědka D., jenž uvedl, že stěžovatel jel před odbočením velmi pomalu a dával znamení o změně směru jízdy, přičemž ke střetu došlo poté, co do vozidla stěžovatele narazilo vysokou rychlostí projíždějící vozidlo řidiče F. Stěžovatel dále uvádí, že znalec ve svém posudku připustil, že je otázkou jiného než technického posouzení, zda mohl řidič F. reagovat na zapnutý blikáč vozidla stěžovatele, jakož i to, zda mohl stěžovatel rozpoznat, jestli bude řidič F. předjíždět celou kolonu, nebo pouze vozidla jedoucí za ním. Stěžovatel se domnívá, že to byl právě řidič F., který svým jednáním zapříčinil dopravní nehodu.

Stěžovatel dále ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. uvádí, že správní orgány nevyhověly jeho návrhům na provedení dalších důkazů. Stěžovatel navrhoval vyslechnout svého spolujezdce T. K. a dále O. T., který jel se svým vozidlem jako poslední v koloně, kterou druhý účastník nehody předjížděl. Tito svědkové se mohli vyjádřit ke způsobu jízdy obou účastníků dopravní nehody a rovněž k otázce, zda dal stěžovatel před odbočením znamení o změně směru jízdy. Stěžovatel též zpochybnil závěry, k nimž dospěl ustanovený znalec Ing. Forman, a navrhoval zpracování revizního znaleckého posudku.

Stěžovatel rovněž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55, z něhož vyplývá, že správní orgán je povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postížen. V opačném případě nelze s ohledem k zásadě *in dubio pro reo* obviněného za přestupek postihnout.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s, pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). V projednávané věci jsou zákonné náležitosti i procesní podmínky splněny a kasační stížnost je tedy přípustná.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

V rámci věcného posouzení případu se Nejvyšší správní soud v první řadě zabýval námitkou týkající se neprovedených důkazů. Stěžovatel se ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. domnívá, že neprovedením navrhovaných důkazů zatížil žalovaný své rozhodnutí vadou spočívající v porušení procesního předpisu při zjišťování skutkového stavu, přičemž krajský soud měl pro tuto vadu jeho rozhodnutí zrušit.

V přestupkovém řízení se podle § 51 zákona o přestupcích postupuje podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Podle § 52 správního řádu jsou účastníci řízení povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že má-li správní orgán za to, že byl dostatečně zjištěn skutkový stav, není jeho povinností navržený důkaz provést. Rozhodnutí o tom, které z navržených důkazů provede, však není věcí libovůle správního orgánu. Správní orgán je povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Pokud některé z navržených důkazů neprovede, musí přesvědčivě zdůvodnit, proč se tak stalo (srov. rozsudek ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009 - 48; dostupný na www.nssoud.cz).

Stěžovatel v průběhu správního řízení navrhoval výslech dvou svědků, kteří se měli vyjádřit jednak ke způsobu jízdy obou účastníků dopravní nehody, a dále též k tomu, zda dal stěžovatel před odbočením znamení o změně směru jízdy, a konečně k počtu vozidel jedoucích v koloně, kterou druhý účastník nehody – řidič F. – předjížděl. Správní orgán I. stupně vycházel při zjišťování skutkového stavu z výpovědí stěžovatele, řidiče F., svědkyně S. (spolujezdkyne řidiče F.), svědka D., který jel se svým vozidlem za vozidlem

stěžovatele, a dále ze znaleckého posudku znalce Ing. Formana. Je nutno podotknout, že ohledně skutečností, k nimž se měli vyjádřit svědci, jejichž výslech navrhoval stěžovatel, se výpovědi výše jmenovaných svědků do určité míry lišily. Odlišovala se však zejména výpověď svědka D., který uvedl, že traktor byl všemi vozidly v koloně předjet již v obci. Ostatní výpovědi, a to včetně tvrzení stěžovatele, však nasvědčují tomu, že traktor byl prvním motorovým vozidlem v koloně; stejně tak všichni shodně uvádějí pořadí vozidel. Svědek D. pak shodně se stěžovatelem uvedl, že za vozidlem AUDI bylo ještě jedno vozidlo a dále potvrzoval, že stěžovatel signalizoval odbočování. Samotné výpovědi svědků však nebyly pro posouzení věci rozhodující a vzhledem k tomu, že znalec vzal v úvahu počet a pořadí vozidel tak, jak je tvrdil i stěžovatel, nemohly by další výpovědi přispět k přesnějšímu pohledu na skutkový stav.

Správní orgány i krajský soud za rozhodující pro posouzení toho, zda stěžovatel naplnil skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu, považovaly určení okamžiku, kdy zahájil odbočování. Z provedeného znaleckého posudku jednoznačně vyplynulo, že stěžovatel počal odbočovat až poté, co řidič F. zahájil předjíždění. Znalec ve svém posudku dospěl k závěru, že bez ohledu na skutečnost, jestli kolona aut byla tvořena třemi nebo čtyřmi vozidly, a bez ohledu na to, zda stěžovatel před odbočením signalizoval změnu směru jízdy či nikoliv, nemohl řidič F. nehodě zabránit. Naopak stěžovatel kolizi zabránit mohl, pokud by se jednu sekundu před odbočením podíval do zpětného zrcátka. Za dané situace tedy správní orgán I. stupně i žalovaný správně dovodili, že objasnění skutečností, k nimž se měli vyjádřit stěžovatelem navrhovaní svědkové, nebylo pro posouzení věci podstatné.

Zjištění všech důležitých okolností ve správním řízení je povinností správního orgánu a on je také tím, kdo určuje, jaké důkazy v řízení budou provedeny (§ 50 odst. 1, 2, § 51 správního řádu) a tím, kdo provedené důkazy v jejich vzájemné souvislosti hodnotí (§ 50 odst. 3 správního řádu). Znalecký posudek je jedním z možných důkazů a provedení takového důkazu je upraveno v § 56 správního řádu. Podle tohoto ustanovení, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu, správní orgán usnesením ustanoví znalce. Usnesení se oznamuje pouze znalci. O zamýšleném ustanovení znalce, popřípadě o ustanovení znalce správní orgán vhodným způsobem účastníky vyrozumí. Správní orgán znalci uloží, aby posudek vypracoval písemně a předložil mu jej ve lhůtě, kterou současně určí. Může znalce také vyslechnout. Tyto podmínky i postup byly správním orgánem dodrženy.

Citované ustanovení výslovně nestanoví, v jakých případech je nezbytné či vhodné zpracovat revizní znalecký posudek. Z povahy věci nicméně vyplývá, že ve správním řízení mohou nepochybně nastat situace, v nichž je namístě závěry plynoucí z již zpracovaného znaleckého posudku podrobit dalšímu zkoumání. V zájmu hospodárnosti správního řízení (§ 6 odst. 2 správního řádu) a rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě však bude k zpracování takového posudku přistoupeno pouze tehdy, bude-li mít správní orgán pochybnosti o správnosti závěrů již vypracovaného znaleckého posudku. V konkrétní věci je pak posouzení nutnosti uvedeného postupu na úvaze správního orgánu. V případě, že tento postup navrhne účastník řízení, je nezbytné, aby takový návrh dostatečně přesvědčivě odůvodnil.

V projednávané věci stěžovatel uvedl, že nesouhlasí se závěry znalce, aniž by poukázal na konkrétní nedostatky jeho posudku. Stěžovatel nezpochybnil východiska, z nichž znalec při zpracování posudku vycházel, ani nenamítal nesprávný metodický postup znalce. Stěžovatelovy výhrady vůči znaleckému posudku tak lze vnímat jako pouhé subjektivní vyjádření nesouhlasu s výsledky znaleckého zkoumání, které není opřeno o žádné objektivní důvody. Správní orgán I. stupně i žalovaný tedy správně posoudili stěžovatelův návrh na provedení revizního znaleckého posudku jako nedůvodný.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud konstatuje, že v projednávané věci bylo správními orgány s dostatečnou mírou pravděpodobnosti prokázáno, že se stěžovatel dopustil jednání, jež bylo posléze kvalifikováno jako naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku. Dosažený stupeň praktické jistoty ohledně rozhodných skutečností plně odpovídá požadavku po objasnění skutkového stavu mimo vší rozumnou pochybnost plynoucího ze stěžovatelem odkazovaného rozsudku zdejšího soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 - 55.

Nejvyšší správní soud dále dodává, že správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích dostatečně podrobně, srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnily, proč nevyhověly stěžovatelovým návrhům na provedení dalších důkazů, a jejich rozhodnutí tak splňují požadavek na řádné odůvodnění ve smyslu zákona (§ 68 odst. 3 správního řádu) a ve smyslu výše citovaného rozsudku zdejšího soudu ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009 - 48.

Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že krajský soud postupoval správně, pokud stěžovateli nepřisvědčil v jeho námitce týkající se tvrzeného opomenutí důkazů správními orgány. Rozhodnutí žalovaného nebylo stiženo vadou, pro kterou by je měl krajský soud zrušit podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Podle mínění stěžovatele krajský soud pochybil rovněž v posouzení otázky, zda se stěžovatel dopustil předmětného přestupku. Stěžovatel byl shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích, kterého se dopustil porušením § 21 odst. 1 zákona o silničním provozu. Podle tohoto ustanovení při odbočování na křižovatce nebo na místo ležící mimo pozemní komunikaci musí řidič dávat znamení o změně směru jízdy; při odbočování nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním a musí dbát zvýšené opatrnosti.

Z dikce citovaného ustanovení je zřejmé, že po řidiči požaduje současné splnění několika povinností. Řidič je povinen před samotným odbočením jednak dát znamení o změně směru jízdy, současně však musí dbát zvýšené opatrnosti a počínat si tak, aby neohrozil za ním jedoucí řidiče. Především se tedy řidič musí před zahájením odbočování přesvědčit, zda již není předjížděn jiným vozidlem. Je pravdou, že v projednávané věci správní orgán I. stupně ze spáchání dopravního přestupku obvinil nejprve druhého účastníka dopravní nehody, posléze však v souvislosti se závěry znaleckého posudku vznesl obvinění proti stěžovateli. Ze znaleckého posudku totiž s dostatečnou mírou pravděpodobnosti vyplynulo, že stěžovatel začal odbočovat v době, kdy již byl předjížděn, přičemž střetu obou vozidel mohl zabránit, pokud by se přibližně jednu sekundu před odbočením podíval do levého zpětného zrcátka. Z takto zjištěného skutkového stavu pak správní orgány i krajský soud správně dovodily, že stěžovatel nesplnil povinnost dbát zvýšené opatrnosti a neohrozit za ním jedoucí řidiče.

Poukazuje-li stěžovatel na to, že podle znaleckého posudku je otázkou jiného než technického posouzení, zda mohl řidič F. již dříve reagovat na zapnutý blikáč stěžovatelova vozidla, a zda mohl stěžovatel rozpoznat, že bude řidič F. předjíždět celou kolonu vozidel a nikoliv pouze vozidla jedoucí za ním, zdejší soud k tomu uvádí, že pro posouzení stěžovatelovy odpovědnosti za spáchání přestupku tyto okolnosti, k nimž se znalec jednoznačně nevyjádřil, nejsou nikterak významné. Stěžovatel naplnil skutkovou podstatu předmětného přestupku již tím, že porušil výše uvedenou zákonnou povinnost dbát při odbočování zvýšené opatrnosti a neohrozit řidiče jedoucí za ním, přičemž důsledkem byla dopravní nehoda se škodou předpokládanou skutkovou podstatou daného přestupku. Na této skutečnosti by nic neměnila ani případná zjištění, že i druhý účastník dopravní nehody se rovněž dopustil protiprávního jednání. Pro posouzení skutkové podstaty dopravního přestupku, kterého se dopustil stěžovatel, je bez významu, zda se dopravního přestupku dopustil i další účastník dopravní nehody (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 5 As 38/2003 - 38, dostupný na www.nssoud.cz).

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu